

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessim-Octavum De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An ex praedictis denuntiationibus teneatur qui impedimentum agnovit,
etiamsi parochus sit, denunciare. §. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

esse liberalis, & gratiosa dimissioarium concessio, vt exigit Trident. sess. 21. cap. 1. de reformat. Quod si iustus, cui est data potestas dispensandi, & commutandi conceditur ex Reg. cui licet, quod plus licet, vnde quod est minus, de Regulis in 6. Ergo esto via dispensationis non possit dispensare Ordinario? Respondeo ex concessa facultate dispensandi in lege non inferitur legem commutare posse: alias posset Episcopus denuntiationem omissionem permittere ex eo solum quod in pium opus obligationem commutaret. Et ratio est, quia ad commutationem legis requiritur, vt commutans potestatem habeat imponendi legem. Cum vero hanc non habeat inferior Pontifex, nequit legem à Pontifice laram in aliam materiam transferre. In voto autem licet ipse qui dispensat, & commutat, non habeat potestatem imponendi alteri obligationem voti, at ipse cui fit commutatio sibi imponit, legem vero nequaquam imponere potest. Vnde ex concessione ad dispensandum in lege non conceditur potestas ad illius commutationem. Pontifex vero, quia est supremus Legislator potest in suis legibus dispensare, earumque obligationem in aliam materiam commutare, quod est nouam legem edere iuxta Textum in cap. licet de feris. Cum hoc tamen statim dispensatio fiat ob aliquam causam ortam ex culpa imponi posse obligationem alicuius penam largiendae, non quidem pro dispensatione, sed pro culpa commissa, & in penitentiam illius pro qua conceditur, sicuti aduertit Sanch. d. disp. 10. num. 10.

6. Ad extremum aduertendum est, si dispensatio facta est ab Ordinario non integre, sed solum pro matrimonij contractu obligatos esse contrahentes sub peccato mortali denunciations ante consummationem praemittere, nisi forte aliqua graui, & virgini causa excusetur: vt docuit Nauarr. cap. 16. num. 38. Sanch. lib. 3. disp. 1. num. 7. Gutierr. de matr. cap. 58. num. 1. & colligitur ex Conc. Trid. sess. 24. cap. 1. vbi praecipit denunciations ante consummationem praemittere, nisi Ordinaris contrarium expedire iudicauerit, quod praecipit eam materiam grauem respiciat sub culpa mortali videtur obligare. Quare contrahentes quoties peccat, redduntque debum mortaliter peccat, vt potest contra legem grauem Ecclesiasticam procedunt, & quantum est se, periculo fornicationis exponunt, eo quod poterunt esse impediti ad contrahendum, neque diligentiam iudicam praestiterint, quae se securos reddere debent.

7. Verum est praedicta sententia omnino tenenda, & consulenda sit, opposita tamen scilicet non esse peccatum mortale matrimonium consummare, quando contrahentes certi sunt nullum impedimentum subesse, vt probabilem defendit Man. Rodrig. in sum. c. 22. num. 7. & pluribus relatis Sanch. disp. 11. num. 2. eo quod Concilium iubet denunciations praemittere, vt facilius de rege impedimento possit, si forte adsit. Quando vero contrahentes certi sunt nullum impedimentum adesse, cessat ratio legis, & consequenter ipsa lex videtur cessare. Sed negari potest rationem legis cessare, quippe lex de denunciations praemittendis non hunc, vel illum casum singularem spectat, sed omnes, in quibus mortale periculum est consummari matrimonium ab impeditis, si denunciations non praemittantur: alias si praedicta ratio effectus esset ad excusandum contrahentes, à denunciations praemittendis consummationi matrimonij, eadem excusati possent à praemittendis contrahendi, quod nullus dicit. Hentig. verò, lib. 11. cap. 16. num. 1. alique plures est admittunt esse peccatum mortale consummare matrimonium absque denunciationsibus, quando in eis integre dispensatum non est, at affirmant solum in prima copula, quando matrimonium consummatur peccatum committi, sed non in reliquis, eo quod cesset tale praecipit, vt vni exemplo ieiunij, quod à bis comedente obseruari nequit, ideoque non peccat, est pluries postea comedat. Tridentinum namque solum videtur imperasse denunciations praemittere, tum matrimonij contrahendi, tum illius consummationi: at postquam consummationem est nullam de denunciations praemittendis praecipit imponitur.

8. Quantum ad benedictiones Ecclesiae vulgo velaciones amittit, ex ultimo ex se, & secluso scandalo peccatum mortale non esse, imò nec veniale consummare matrimonium illis non praemissis: eo quod Trident. sess. 24. cap. 1. loquens de iis benedictionibus hortatur fideles, vt eas consummationi praemittant. Ergo non praecipit, sed consulti, consilium autem omittit ex se peccatum non est. Idemque videtur decium cap. nuptiarum, 30. quest. 1. vbi Nicolaus Papa postquam enumerauit concurrentia ad nuptias, & inter ea benedictiones solemnes, inquit, haec omnia non seruare non est peccatum. Atque ita docent Nauarr. c. 22. n. 38. & 39. Covarr. 4. decret. 2. part. c. 9. §. 2. n. 2. Sotus in 4. d. 28. quest. 1. art. in c. ad fin. Petr. de Lelic. de matr. quest. 48. art. 5. punct. 3. dub. 1. Sanch. aliis relatis lib. 3. d. 12. n. 7. Coninch. disp. 27. dub. 8. in princ. vbi solum ratione scandalum peccatum agnoscit Gutierr. c. 58. de matr. n. 3. Paul. Laym. lib. 5. sum. tract. 10. 2. part. cap. 4. num. 13.

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Part. V.

9. Haec benedictiones ex antiquissima Ecclesiae consuetudine primas nuptias, non secundas contrahentibus conferuntur, vt multis comprobatur Laym. dicto cap. 4. num. 13. Et probatur Textus cap. vir. 3. de secundis nuptiis. nam vt ibidem dicitur, res semel benedicta iterum benedici non debet. Consuetudo tamen obtinuit, vt quoties aliquis ex contrahentibus primò nuptas, etiam si alius viduus sit, eius nuptiae benedicantur, quinimò si vnus ex sponsis etiam si vidui sint benedictiones non receperit, vterque benedici poterit ex consuetudine Ioann. XXI. sicuti probatur Hentig. lib. 1. cap. 2. num. 3. Covarr. 2. part. de sponsal. cap. 8. §. 11. num. 2. Nauarr. cap. 22. n. 83. Sanch. lib. 7. disp. 82. num. 11. Eman. Saa, verbo Benedictio, num. 2. Paul. Laym. dicto cap. 4. num. 13. Coninch. disp. 27. dub. 8. num. 72. Vide Gutierr. cap. 106. per totum, late hanc materiam disputantem.

§. VI.

An ex praedictis denuntiationibus teneatur qui impedimentum agnouit, etiam si Patrochus sit, denunciare?

1. Impedimentum publicum, vel quod probari facile potest obligatus est quilibet denunciare.
2. Si impedimentum occultum fuerit, impetrataque fuerit dispensatio pro conscientiae foro, nulla est obligatio denunciandi.
3. Si solum ex auditu nouisti, nec recordaris à quo acceperis, non es obligatus.
4. Si tu solus nosti impedimentum, & est infamatorium, plures negant re esse obligatum denunciare.
5. Oppositum verius est.
6. Contrahens tenetur facere impedimentum vel à contractu distiterit.
7. Soluuntur fundamenta à num. 4. adducta.

1. Certum est, si impedimentum publicum sit, vel probari facile possit obligatum esse quemlibet illius conficium denunciari; siquidem denunciatione impeditur, ne coniuges impediti contrahant. Sic Basil. Ponce, lib. 5. cap. 34. numero 3.

2. Secundò est certum, si impedimentum occultum sit, impetrataque fuerit dispensatio pro conscientiae foro nullam esse denunciations obligacionem, quia nullum est impedimentum, ad cuius denunciations praecipitum fertur, secus vero si publica esset vox de praedicto impedimento, quia eo casu dispensatio non prodest, sicuti aduertit Sanch. lib. 3. disp. 14. à n. 4. Gutierr. de matr. cap. 59. num. 13.

3. Tertio est certum, si solum ex auditu nouisti impedimentum, nec recordaris à quo acceperis non esse obligatum denunciare, quia ea denunciations nullius est virtutis, vt tradit Farinac. de re lib. 2. part. quest. 69. n. 75. & seqq. Sanch. lib. 3. disp. 12. n. 7. Gutierr. c. 59. n. 12. quod procedit maxime quando impedimentum est infamatorium, nam si nullam infamiam irrogat, opprimè poteris illud denunciare, quia nullum est periculum in ea denunciations, & forte veritas manifestabitur, vt rectè aduertit Sanch. & Gutierr. supra. Econtra vero si recordaris à quo impedimentum acceperis, distinguendum est, si accepisti à persona fide digna, obligatus es denunciare, quia poterit Praelatus illam personam fide dignam citare eiusque testimonium recipere, vt bene tradit Nauarr. cap. 15. n. 45. Et cap. inter verba, carol. 66. num. 290. & seqq. Sanch. disp. 13. n. 7. Gutierr. c. 59. num. 10. Basil. Ponce, lib. 5. cap. 34. num. 1. Si vero à persona suspecta impedimentum acceperis, nulla tibi est obligatio denunciandi, maxime si impedimentum infamatorium sit, quia nullum est praedictum testimonium, Argum. c. licet ex quadam de Testibus. Et docuit Farinac. dicta q. 69. num. 85. Nauarr. Sanch. Gutierr. & Basil. loc. cit. Coninch. disp. 27. num. 62.

4. Quare difficultas eo procedit, An tenearis denunciare, si tu solus impedimentum noueris? Negant re esse obligatum, si impedimentum ex peccato procedit. Supplementum Gabrielis. d. 28. q. 2. art. 3. dub. penult. Maior. 4. d. 21. quest. 2. argum. 3. Et de quocunque impedimento docet Eman. Saa, verbo, Matrimonium, num. 23. Basil. Ponce, lib. 5. c. 34. à num. 6. Mouentur primò, quia commune est neminem obligatum esse denunciare quod probare non potest ob periculum regurandi impostoris, & calumniatoris, vt docuit Nauarra, de restit. lib. 3. c. 1. in secundae edit. num. 358. Et aliis relatis Gutierr. lib. 1. canon. ag. c. 1. num. 21. Secundò, vel coniuges bona fide procedunt, ignorantibus se esse impedimento ligatos, vel mala fide procedunt, si adest bona fides nullum peccatum committunt in eo contractu, nullamque irreuerentiam Sacramento praestant, aut iniuriam irrogant, cum nullum efficiat Sacramento, proli autem nullum damnum inferunt, siquidem legitima est. Ergo ex nullo capite obligari potest ad denunciations faciendam, Si vero ex mala fide procedat

G coniuges,

conjuges, adhuc non videris obligatus, quia ex tuo dicto tantum nec probari impedimentum potest, nec matrimonium impediti: Capir. licet ex quadam, de testibus. Quod efficacius procedit, si impedimentum ex delicto procedat, non enim absque fructu alicui est irroganda infamia.

5. Ceterum verius est, & omnino consulendum te impedimenti conscium obligatum esse revelare, si praemissa correctione fraterna revelationem praestare potes absque tuo damno, tamen impedimentum probare nequeas. Sic Nauarr. c. 2. numero 83. Covarr. in 4. decret. 1. part. c. 6. §. 10. num. 21. Henric. lib. 11. cap. 14. num. 5. Sanch. aliis relatis, lib. 3. disp. 13. num. 2. Gutier. de matrim. capir. 59. numero 9. Coninch. disp. 27. dub. 7. concl. 1. num. 61. Galpar Hurtado de matrim. disp. 5. difficult. 21. numero 75. Mouer, quia tuum dictum est insufficienti sit dissolvere coniunctos, at sufficiens esse videtur impedire, ne coniungantur ex Textu in cap. super eo, 22. de Testib. ibi: Super illa vero questione, quam fecisti, an mulier coniungenda non sit viro pro eo quod sola mater alterutrus eos esse consanguineos conficitur. Respondemus quod si non est firmatum inter eos eorum auctoritate ipsos esse consanguineos non debent coniungi, quia praesumptio est non motica, quod linea consanguinitatis attingant. Si vero matrimonium est firmatum, non debent sine plurium iuramento dissolvi. Vnde Glossa ibi inquit ad dictum vnius impeditur matrimonium contrahendum. Deinde praecipue revelandi impedimentum astringeris, quoties commode potes revelare, tum ne contrahentes peccent, si mala fide procedant, tum ne irreverentia Sacramento fiat, tum ne proles sit illegitima. Si vero procedant bona fide astringeris ad impedimenti revelationem, ne contrahentes materiale peccatum committant, neve sit Sacramentum fictio, & proles ex se illegitima, & vitetur difficultas, quae in ratificatione matrimonij intervenire solet detecto postmodum impedimento. Haec enim omnia sufficienter honestant impedimenti revelationem, tamen sub secreto acceptis, iuramentis non reuelaturum, ut bene notarunt Sanch. Gutier. Coninch. & alij supra.

Notanter dixi, si absque gravi tuo incommodo revelare impedimentum possis, quia si ex revelatione facienda graue damnum times, exularis, quippe leges Ecclesiasticae eo casu cessant: est enim lex Evangelica iugum suave, & onus leue, sicuti aduertit Sanch. dicta disp. 13. num. 10. & 23. Petr. Nauarra lib. 2. de resist. cap. 4. num. 228. Basil. Ponce, lib. 5. cap. 34. num. 2. Coninch. disp. 27. dub. 7. num. 61. Gutier. de matrim. cap. 79. num. 4. & alij ab eisdem relati. Deinde dixi correctionem fraternam praemittendam esse, si speratur ex ea fructus, id enim exigit charitatis regula vitare inquam inconuenientiam cum minori damno proximi, quod fieri possit, iuxta doctrinam D. Thom. 2. 2. quaest. 3. art. 8. Et tradit Sanch. dicta disp. 13. num. 5. Gutier. de matrim. cap. 79. num. 3. Petr. Nauarr. & Basil. Ponce, supra.

6. Ex quibus manifeste inferitur etiam ipsum contrahentem, si impedimenti conscius est, teneri fateri, vel a contractu desistere, quia inique, & iniuste se ingerit contractui, quem celebrare iure nequit, uti bene comprobant variis Textibus, & ratione Henric. lib. 10. de Sacramento Ordinis cap. 18. num. 2. Sanch. lib. 3. de matrim. disp. 14. Aegid. Coninch. disp. 27. dub. 7. concl. 2. num. 63.

7. Neque argumenta num. 4. adducta vrgent. Ad primum facerit illam doctrinam veram esse, cum ad punitionem proceditur, secus, quando ad vitanda damna, vel peccata lex fertur, & obligatio reuelationis imponitur. Ad secundum constat ex probatione nostrae sententiae ad impediendum matrimonium sufficiens esse dictum vnius testis. Adde etiam ad impediendum matrimonium non sufficeret vnius testis dictum, sufficit autem, ut Iudex ex officio contrahentes vrgat, & inquisitionem diligentem faciat, quibus forte detegatur impedimentum. Tandem impedimentum, quod credis te solum nosse, forte est aliud qui agnoscat, cuius manifestatione optime probabitur. Quare ut sententia Basil. Ponce aliquam probabilitatem videatur habere, debes certus esse nullum alium à te impedimentum nosse, utaque reuelationem nullius fore utilitatis, quod vix accidere potest. Ex quo constat quam leui fundamento ductus procefferit Bassilius aduersus communem, certamque sententiam: neque hoc mirum esse debet, cuius finis in scribendo non tam veritatem inuestigare, quam Thom. Sanch. dictis contradicere videtur.

§. VII.

Qua ratione Parochus, & Ordinarius se gerere debeant, cum opponitur impedimentum matrimonio contrahendo, aut ipsi norunt?

1. Nullo impedimento appposito factis denunciationibus ad matrimonium procedendum est.

2. Apposito impedimento debet Parochus contrahentibus matrimonium interdicerere.
3. Si Parochus nouit impedimentum extra confessionem, & matrimonium publice petatur, negare tenetur, & rem ad Ordinarium deferre praemissa correctione fraterna.
4. Soluitur quaedam obiectio.
5. Si in confessione tantum nouit impedimentum, non potest matrimonium contrahentibus denegare.
6. Delato impedimento ad Ordinarium ipsi incumbit veritatem inuestigare.
7. Si Ordinarius constat de impedimento non ex alterius relatione, sed ex propria noticia, nequit contrahentes à matrimonio remouere.

1. **C**onstat si nullum apponatur impedimentum factis denunciationibus teneri Parochum ex proprio officio contrahentes in matrimonio iungere iuxta Trident. sess. 24. cap. 1. ibi: Quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesiae procedatur. In facie Ecclesiae id est coram Parocho, & testibus, Ecclesia enim dicitur congregatio fidelium: Cap. Ecclesia de consecrat. dist. 1. & cap. reatum etc. de testament. veris. nomine autem Ecclesiae. Quocirca non est necesse, ut in Ecclesia materiali vel limine, aut camerario ecclesiae breui, ut bene Nauarr. aduertit, cap. 22. num. 70. initio. Sanch. disp. 15. num. 20. Gutier. cap. 60. num. 1. Matrimonio celebrato debet Parochus scribere nomina contrahentium, & testium, locum, & tempus contracti matrimonij in libro ad hunc finem deputato secundum formam à Trident. Praeceptam: & licet Trident. non vratur verbis ad id rigidis, sed solum dixerit, habeat Parochus librum. &c. ex fine tamen quem intendit scilicet ut Ecclesia constet de matrimonio, & lites quae suboriri solent vitentur, colligitur sub mortali obligare voluisse ad hanc diligentiam praestandam, ut bene docuit Henric. lib. 11. capir. 7. numero 4. Sanch. lib. 3. de matrim. disp. 15. num. 22. Gutier. cap. 60. num. 9. Basil. Ponce, lib. 5. cap. 36. num. 8.

2. Verum si facta denuntiatione impedimentum apponatur coram Parocho siue ab vno ex contrahentibus, siue ab alio tertio obligatus est Parochus matrimonij celebrationem interdicerere, non tamen potest inuestigare, an illud impedimentum de facto subsit, verumque sit, sed deferenda res est ad Ordinarium ut ipse cognoscat, quia Parochus iudiciale potestatem non habet, quam tamen requirit cognitio impedimenti matrimonij iuxta Textum in cap. fin. de etate test. de pofat, iuncto Textu in cap. 1. de consanguinit. ibi: Non sicut causa tractanda per quoslibet sed per Iudices qui potestatem habent. Interdictio autem facta à Parocho non est iudicialis, sed extra iudicialis. Sic Hostiensis. Gregor. Lopez, Segura, & alij quos refert, & sequitur Sanch. disp. 15. num. 3. Gutier. cap. 60. num. 2.

3. Quod si Parochus solus nouit impedimentum extra confessionem, & publice matrimonium petatur, negare tenetur, & rem ad Ordinarium deferre, cuius est veritatem inuestigare: si enim quilibet alius iuxta dicta §. praecedenti tenetur impedimentum denuntiare, ne ligati contrahant, à fortiori Parochus, cui ex officio incumbit saluti subditorum, & illorum bono consulere: praecipue cum commune sit eius testimonio matrimonium impediti: debet tamen prius fratrem, & secretò contrahentes monere, quòd si ipsi monitioni non acquiescunt, sibi imputent, si ex reuelatione impedimenti aliqua eis nota proueniat? uti bene aduertit Henric. lib. 1. de Sacram. cap. 60. num. 6. Sanch. disp. 15. num. 6. Gutier. capir. 60. num. 10. Coninch. disp. 27. dub. 7. concl. 3. & 4. num. 64. & 66. quiddam in contrarium dicit Basil. Ponce lib. 5. cap. 35. num. 6.

4. Quod si dicas occulto peccatori indignè Sacramentum peccati ministrandum est, si publice petat, uti Christus proditori Eucharistiam creditur ministrasse, ergo Parochus impedimento occulto ligatos iungere matrimonio debet, si publice petant, neque secretò moniti desistere velint.

Respondeo cum Sanch. dicta disp. 15. num. 1. Gutier. cap. 60. num. 5. & legq. Coninch. disp. 27. dub. 7. n. 67. & 68. dupliciter contrahentes impediti posse à matrimonio: primò ex impedimento, quod reddit Sacramenti susceptionem indignam, neque vterilis procedit, quale solum est peccatum mortale. Secundò ex impedimento, quod praeter susceptionem indignam occasionem praestat plurium damnorum, pluraque peccata postmodum committendi, uti est quodlibet impedimentum dirimens matrimonij, & etiam votum castitatis impediens. Si primo tantum impedimento contrahentes afficiantur, & publice petant, Parochus eorum matrimonio assistere debet, sed, si vero si secundo impedimento ligati existant, eo quòd primò impedimentum cedere tantum videatur in occulto peccatoris damnum; at secundum impedimentum in aliorum damnum cedit, & plurium peccatorum occasio existit, cum tamen primum impedimentum vnicò peccato commisso ablatuatur.